

Tror mange frykter helsekø

AKTUELT I FORENINGEN

JULIE KALVELAND

julie.kalveland@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Fastlege Torgeir Hoff Skavøy mener lange ventetider i det offentlige er hovedforklaringen på hvorfor flere av pasientene hans nå tyr til privat helseforsikring.

UTFORDRER LEGENE: Pasienter med privat helseforsikring og ønske om videre utredning kan gi vanskelige konsultasjoner for fastlegene, forteller Torgeir Hoff Skavøy. Foto: Arne Vatnøy.

Antallet nordmenn med privat helseforsikring har økt jevnt i Norge siden begynnelsen av 2000-tallet. I dag får rundt en halv million nordmenn dekket utgifter til undersøkelser og behandling gjennom privat forsikring. Men for å få utløst rettighetene må de først innom fastlegekontoret.

- Jeg har vondt i skulderen, bestiller en time og kommer til fastlegen. Hva har det å si om jeg har privat helseforsikring?

- I utgangspunktet har det ingenting å si. Når du kommer til meg tar jeg opp sykehistorien og gjør en undersøkelse. I de tilfellene der jeg står for behandlingen eller det gjelder noe som går over av seg selv, vil ikke forsikringen bety noe. Men skal du videre til fysioterapeut eller bildediagnostikk, vil de fleste forsikringer føre til at du går forbi køen og kan få en raskere utredning eller behandling.

- Har det noe å si at pasienten vet at ytterligere utgifter blir dekket av forsikringen?

- De fleste pasienter er lydhøre for min medisinske vurdering, men noen har gjort seg opp en mening på forhånd, for eksempel om at det bør tas en MR. Da blir det ofte en vanskeligere konsultasjon.

- Hvordan forholder du deg til slike situasjoner?

- Noen ganger bestiller jeg den MR-en likevel. Jeg har ikke en personlig prestisje i å skulle nekte å skrive en henvisning. Portvokterrollen min overfor det offentlige blir satt til side fordi undersøkelsen ikke går på det offentliges regning. Pasienten får tatt bildet kjappere, men om det er en gevinst, det vet vi ikke. Sannsynligvis ikke, siden min medisinske vurdering var at det var bortkastet å ta bildet.

- Blir helseforsikring alltid et vanskelig tema?

- Nei, hvis jeg finner ut at det er behov for videre undersøkelser og pasienten avslutningsvis i konsultasjonen oppgir at vedkommende har helseforsikring, syns jeg det er veldig greit. Da vet jeg at det går raskt å få gjort undersøkelsen. Når jeg ellers må vente på svaret på en MR i to måneder i det offentlige helsevesenet, så syns jeg det er litt flaut. Det er flaut overfor pasienten, og for min egen del har jeg lyst på svaret kjappere enn det.

- Hvilke følger får lang ventetid?

- Jeg kan ofte bli forsinket med en eller to måneder når jeg skal vente på denne type ting. Vi snakker fort om uprioriterte, mindre farlige ting, men likevel syns jeg det er befriende når det går raskt.

- Er det konkrete farer forbundet med dette for pasientene?

- Jeg tror mange er redde for å bli veldig dårlige mens de venter i helsekø, men for de fleste av oss er det ikke sånn. De alvorlige lidelsene har gode forløp nå. Utredning og behandling gjøres innen gode tidsfrister som holdes relativt bra. Å bli stående i en helsekø for en mindre plage er ikke så farlig, og neppe det man dør av.

- Mener du at det ville vært bedre å lage et helprivat løp for de med forsikring?

- Ja, jeg kunne levd fint med en ordning der de som skulle få utløst en forsikringsrettighet fikk det gjennom et eget løp.

- Men vil ikke dette bare føre til mer overdiagnostikk og mer overbehandling?

- Jo, men da kan jeg iallfall holde hendene mine frie. Hvis vi på den måten kan opprettholde et godt og effektivt offentlig helsevesen som gir gode helsetjenester, så kan jeg godt leve med det.

- *Hvis vi ser framover, hvordan tenker du helsetilbudet vil være i Norge om ti år?*

- Jeg tror at delingen vi ser kommer til å fortsette. At man har ulik tilgang på mindre viktig behandling, er jeg ikke så redd for. Men jeg ønsker at vi opprettholder lik rett til behandling for alle. Dessverre er jeg er redd for at det ikke skjer. Jeg tror vi ser en todeling som kommer til å forsterke seg.

Publisert: 4. september 2017. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. februar 2026.